

**UCHWAŁA NR XXIII/150/2026
RADY GMINY CZERNIKOWO**

z dnia 21 stycznia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 oraz art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.), art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.)

uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Czernikowo na rok 2026 stanowiący załącznik numer 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czernikowo.

Przewodniczący Rady Gminy

Rafał Rutkowski

2026

CZERNIKOWO

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

w Gminie Czernikowo 2026 rok

WYKAZ SKRÓTÓW:

- BP – Gminna Biblioteka Publiczna w Czernikowie z filiami
- GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernikowie
- GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernikowie
- IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii
- KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
- NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa
- ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji
- PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- PES – podmioty ekonomii społecznej
- PK – Punkt Konsultacyjny w Czernikowie
- POZ – placówki ochrony zdrowia
- pp. – punkt procentowy
- KP – Komisariat Policji w Dobrzejewicach
- PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chełmży
- ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu
- ŚW – świetlica wiejska
- CIK – Centrum Integracji Kulturalnej w Czernikowie
- UG – Urząd Gminy Czernikowo
- ZI – Zespół Interdyscyplinarny w Czernikowie

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	2
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	3
CHARAKTERYSTYKA GMINY	4
POŁOŻENIE	4
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	5
EDUKACJA I WYCHOWANIE	5
INFRASTRUKTURA KULTURALNO-REKREACYJNA	6
ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY	6
PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE	7
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	8
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE	11
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	12
REALIZACJA PROGRAMU	20
ADRESACI PROGRAMU	20
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	20
ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	20
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	21
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	21

WPROWADZENIE

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2026 rok jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie gminy Czernikowo. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2026 rok

- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego przez Radę Gminy, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2026, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2026 rok został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2026. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ➔ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.),
- ➔ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939),
- ➔ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673),
- ➔ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.),
- ➔ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 z późn. zm.),
- ➔ ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1670 z późn. zm.),
- ➔ ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 450 z późn. zm.).

Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml.

CHARAKTERYSTYKA GMINY

POŁOŻENIE

Gmina Czernikowo jest wiejską jednostką administracyjną, położoną w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie toruńskim. Graniczy ona z 9 innymi jednostkami, w tym z gminą Bobrowniki, Ciechocin, Ciechocinek, Kikół, Lipno, Nieszawa, Obrowo, Raciążek oraz Zbójno. Siedzibą władz lokalnych jest wieś Czernikowo, a Gminę współtworzy 36 miejscowości, spośród których 17 stanowi zarazem jednostki pomocnicze, czyli sołectwa. Łączna powierzchnia Gminy obejmuje teren o wielkości 169,37 km², co stanowi 13,8% obszaru całego powiatu. Działalność gospodarcza lokalnej społeczności jest zdywersyfikowana – obecność żyznych gleb sprzyja rozwojowi rolnictwa, a grunty orne stanowią 48% jej terenu. Niemniej, jednostka odznacza się dużą lesistością, gdyż grunty leśne stanowią aż 44% jej powierzchni. Położenie Gminy w niedalekim sąsiedztwie Torunia i głównych węzłów komunikacyjnych (autostrada A1) sprzyja również rozwijaniu lokalnych gałęzi gospodarki, obejmujących w szczególności usługi mechaniczne, budowlane i rolnicze.

Rysunek 1. Położenie gminy Czernikowo na mapie powiatu toruńskiego

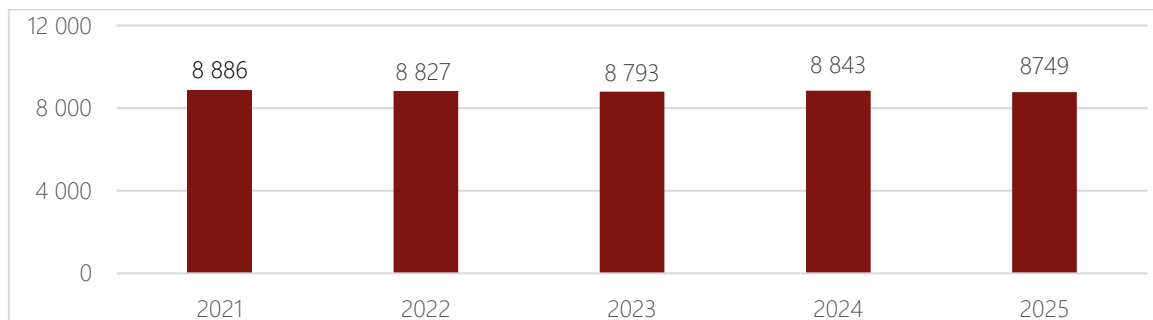
Źródło: <http://google.com/>

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Analiza struktury demograficznej w gminie Czernikowo wskazuje na aktualny stan lokalnej społeczności. Na koniec 2025 roku populacja Gminy liczyła 8 749 mieszkańców, natomiast na przestrzeni ostatnich lat zauważalne było negatywne zjawisko demograficzne, tj. depopulację lokalnej społeczności.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Czernikowo w latach 2021-2025

Źródło: Dane UG Czernikowo

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Gmina Czernikowo w ramach swojej ustawowej działalności jest podmiotem odpowiedzialnym za organizację placówek oświatowych funkcjonujących na jej terenie.

Dzieci i młodzież zamieszkujące Gminę uczą się w Zespole Szkół w Czernikowie, w strukturze którego znajduje się Szkoła Podstawowa im. K.K. Baczyńskiego, Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika, Technikum im. Kopernika oraz Branżowa Szkoła I stopnia im. M. Kopernika w Czernikowie. Ponadto, w Gminie znajduje się:

- ➔ Przedszkole Publiczne w Czernikowie;
- ➔ Szkoła Podstawowa w Makowiskach;
- ➔ Szkoła Podstawowa w Mazowszu;
- ➔ Szkoła Podstawowa w Steklinie;
- ➔ Szkoła Podstawowa w Osówce;
- ➔ Szkoła Muzyczna w Czernikowie.

Na terenie Gminy funkcjonuje również niepubliczna placówka opieki nad dziećmi do lat 3, tj. Żłobek Bajkowa Kraina w Czernikowie, która umożliwia podjęcie aktywności zawodowej rodzicom najmłodszych mieszkańców Gminy.

W ramach bieżącej działalności placówek szkolnych uczniowie objęci są kompleksowym wsparciem pedagoga, psychologa oraz nauczycieli, a gdy zauważona zostanie potrzeba objęcia ucznia specjalistyczną pomocą, kierowani są oni do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Chełmży z filią w Dobrzejewicach. Ponadto, placówki zapewniają uczniom dostęp do ciepłego posiłku, a władze lokalne organizują dowóz dzieci do placówek szkolnych oraz do szkół specjalnych i ośrodków rehabilitacyjnych w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami.

W szkołach organizowane są zajęcia doszkalające i rozwijające, w tym koła naukowe i zajęcia sportowe (SKS), które animują czas wolny dzieci i młodzieży, a także pozytywnie wpływają

na rozwijanie ich indywidualnych zainteresowań i zdolności. Ważnym elementem wpływającym na rozwój i wychowanie młodych mieszkańców Gminy są świetlice szkolne.

W ramach współpracy placówek oświatowych, instytucji kulturalno-rekreacyjnych, a także organizacji pozarządowych animowany jest czas wolny dzieci i młodzieży, czyli organizowane są zajęcia świetlicowe i sportowo-rekreacyjne, organizowane są festyny oraz wdrażane są nowe działania skierowane do najmłodszych mieszkańców Gminy.

INFRASTRUKTURA KULTURALNO-REKREACYJNA

Prawidłowe funkcjonowanie rodzin oraz dzieci w znacznym stopniu uwarunkowane jest lokalnymi zasobami w zakresie animowania czasu wolnego, a także dostępną infrastrukturą rekreacyjną, kulturalną i sportową. Obecność takich obiektów wpływa na jakość życia lokalnej społeczności, a także warunkuje możliwość integracji społecznej, zarówno rodzin, jak i osób starszych oraz dzieci.

Działalność w tym zakresie na terenie Gminy prowadzi między innymi **Gminna Biblioteka Publiczna w Czernikowie** wraz z filią w Mazowszu i w Osówce, która jest samorządową instytucją kultury. Jednostka realizuje szeroki katalog działań z zakresu zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców oraz upowszechniania czytelnictwa wśród lokalnej społeczności. Przy Bibliotece działalność prowadzi Dyskusyjny Klub Książki, a także cyklicznie odbywają się zajęcia skierowane do najmłodszych czytelników gminy Czernikowo.

Biblioteka jest również miejscem, gdzie organizowany jest czas wolny dla dzieci i młodzieży, m.in. poprzez udostępnianie im przestrzeni do zabawy, gier, układania puzzli, itp.

Na rozwój aktywności fizycznej i upowszechnianie sportu wśród rodzin zamieszkujących gminę Czernikowo wpływ ma również dostępna w Gminie infrastruktura sportowa oraz **Centrum Integracji Kulturalnej w Czernikowie**, które pełni siedzibę dla dyżurujących specjalistów i podmiotów wspierających, a także miejsce spotkań lokalnych. W gminie funkcjonują liczne boiska sportowe, boisko „Orlik”, hala sportowa, place zabaw, a także „Park 700-lecia”.

Na atrakcyjność turystyczno-rekreacyjną w Gminie wpływ ma również obecność szlaków wodnych i rowerowych, które umożliwiają poznanie lokalnych zabytków i dóbr naturalnych, w tym pomników przyrody, historycznych kościołów i kapliczek.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujących lub prowadzących działalność na terenie gminy Czernikowo należą:

- ➔ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ➔ Urząd Gminy,
- ➔ Punkt Przyjęć Interesantów – Dzielnicy Komisariatu Policji w Dobrzejewicach,
- ➔ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ➔ Punkt Konsultacyjny,
- ➔ Zespół Interdyscyplinarny,

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2026 rok

- ➔ Gminna Biblioteka Publiczna,
- ➔ Centrum Integracji Kulturalnej,
- ➔ placówki oświatowe,
- ➔ placówki ochrony zdrowia,
- ➔ świetlice wiejskie,
- ➔ organizacje pozarządowe i kościelne.

Są to instytucje i miejsca prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź wspomagające taką działalność. Ich kooperacja odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom alkoholowym, narkotykowym i behawioralnym na terenie gminy Czernikowo należy zaliczyć:

- ➔ pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych,
- ➔ specjalistę psychoterapii uzależnień pełniącego dyżury w Punkcie Konsultacyjnym,
- ➔ psychologów pełniących dyżury w Urzędzie Gminy Czernikowo,
- ➔ członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ➔ pracowników i specjalistów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- ➔ funkcjonariuszy Policji, sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- ➔ pracowników placówek ochrony zdrowia.

PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak lecznictwo, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

W 2025 roku w gminie Czernikowo wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Z pomocy społecznej w 2025 r. roku korzystało 470 rodzin, a wśród nich 1016 osób - w tym 231 rodziny, a w nich 323 osób objętych było wyłączną pracą socjalną. Dominującymi powodami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność. Jednym z powodów był także alkoholizm, który występował w połączeniu z w/w przesłankami, a także z przemocą oraz trudnościami w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Z powodu alkoholizmu w 2025 r. pomocy społecznej w różnych formach, najczęściej w formie świadczeń niepieniężnych, poradnictwa i wyłącznej pracy socjalnej udzielono 38 rodzinom. Odrębną grupę osób objętych pracą socjalną oraz specjalistycznym poradnictwem stanowią osoby objęte

procedurą Niebieskiej Karty – w 2025 r. pracę socjalną świadczone na rzecz 6 rodzin, w których alkohol był powodem przemocy domowej oraz 12 rodzin gdzie powodem przemocy były narkotyki. W rodzinach tych pozostawały 23 osoby (Niebieskie Karty kontynuowane z 2024 r.)

Pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej kierują osoby z problemem alkoholowym do uczestnictwa w zajęciach z psychoterapeutą ds. uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym. W 2025 r. do uczestnictwa w w/w rozmowach i konsultacjach terapeutycznych pracownicy socjalni skierowali 33 osoby z problemem alkoholowym.

Z 9 rodzinami, w których alkoholizm występował w połączeniu z przesłanką bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – systematycznie pracował asystent rodziny.

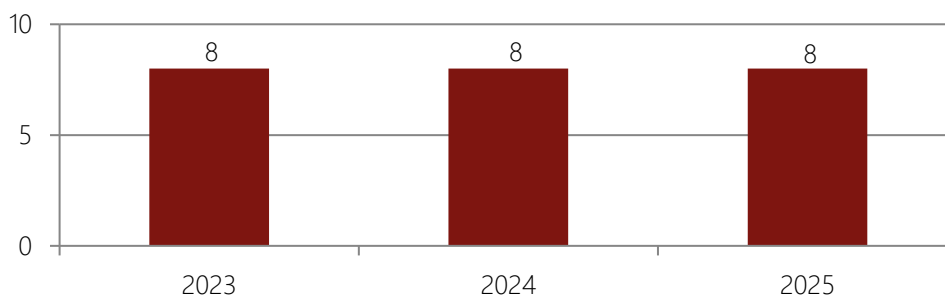
Na przestrzeni ostatnich lat służby bezpieczeństwa podjęły również działania na rzecz ograniczenia zjawiska kierowania pojazdami pod wpływem alkoholu oraz w zakresie przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie. Podejmowane przez funkcjonariuszy interwencje i rutynowe kontrole umożliwiają sukcesywne eliminowanie niepożądanych zjawisk związanych z nietrzeźwością w przestrzeni publicznej oraz prewencji zachowań przemocowych w rodzinach, a prowadzone działania, zajęcia w szkole i kampanie edukacyjne wzmacniają pożądane postawy wśród dzieci i młodzieży.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernikowie, powołana do wykonywania zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.). Obecnie Komisja liczy 8 osób.

Członkowie GKRPA w Czernikowie uczestniczą w specjalistycznych szkoleniach w celu podniesienia jakości oraz skuteczności swojej pracy – w latach 2023-2025 brali w nich udział wszyscy członkowie Komisji, tj. po 8 osób.

Wykres 2. Liczba członków GKRPA w Czernikowie uczestniczących w szkoleniach w latach 2023-2025

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2026 rok

W 2025 roku Zespół Motywujący, funkcjonujący w ramach GKRPA, przeprowadził rozmowy motywacyjno-interwencyjne z 30 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz rozmowy diagnozujące sytuację w rodzinie z 13 członkami rodzin osób uzależnionych. W przedmiotowym roku wystąpiono również do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 2 osób zmagających się z chorobą alkoholową.

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernikowo wobec osób uzależnionych w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	14	29	30
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	6	12	13
liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	14	18	
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	1	2

Członkowie GKRPA wspierają również osoby zmagające się z problemem przemocy domowej, w tym kontaktują się z osobami doznającymi przemocy domowej, stosującymi ją oraz jej świadkami. Podczas prowadzonych spotkań podejmowana była interwencja mająca na celu zmianę zachowań osób dopuszczających się przemocy oraz zmotywowanie ich do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, z kolei podczas rozmów z osobami doznającymi przemocy domowej informowano je o dostępnych w Gminie formach wsparcia oraz zachęcano do skorzystania ze specjalistycznej pomocy instytucji wspierających.

Mieszkańcy Gminy doświadczający sytuacji kryzysowych mogą uzyskać pomoc i wsparcie w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, który mieści się w Centrum Integracji Kulturalnej w Czernikowie. W przedmiotowym roku Punkt był otwarty średnio przez 22 godziny w miesiącu. Zarówno w latach poprzednich, jak i w 2025 roku specjalistyczna pomoc i wsparcie w zakresie rozwiązywania problemu uzależnienia i przemocy domowej świadczone było przez Zespół Motywujący GKRPA, którego dyżury odbywają się 2 razy w miesiącu w siedzibie Urzędu Gminy Czernikowo, a także przez Przewodniczącego GKRPA, który również umożliwia skorzystanie ze wsparcia w budynku Urzędu 2 razy w miesiącu. W 2025 roku w Punkcie porad i konsultacji udzielał certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień.

Działalność Punktu obejmuje w szczególności rozpoznawanie problemu zgłaszanego przez klienta, motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowanie do specjalistycznego leczenia, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia i udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym,

prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi, a także gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy.

Porady udzielane osobom korzystającym cyklicznie z pomocy terapeuty:

- ✓ Osoby dorosłe korzystające z pomocy terapeuty uzależnione od alkoholu: 158 porad (37 osób).
- ✓ Wsparcie dla członków rodzin osób uzależnionych, współuzależnionych: 13 porad (12 osób).
- ✓ Osoby wymagające wsparcia w związku z sytuacją kryzysową związaną ze spożywaniem alkoholu lub inną trudną sytuacją życiową: 9 porad (9 osób).
- ✓ Dzieci i młodzieży zagrożone uzależnieniem i uzależnione od narkotyków: 1 porada (1 osoba).
- ✓ Wsparcie dla członków rodzin osób doznających przemocy domowej: 5 porad (3 osoby).
- ✓ Osoby dorosłe korzystające z pomocy terapeuty, uzależnione od alkoholu lub spożywające alkohol i stosujące przemoc: 18 porad (6 osób).

Poza poradami udzielanymi stacjonarnie w Punkcie Konsultacyjnym, Pan Michał Dąbkowski udzielił również kilkunastu porad telefonicznie, które najczęściej miały charakter interwencyjno-motywuujący. Większość z porad udzielanych przez terapeutę dotyczyła motywowania do utrzymania abstynencji oraz rozwijania umiejętności służących trzeźwieniu.

Wsparcie dla osób doświadczających trudności związanych z uzależnieniem udzielane jest również przez funkcjonariuszy Policji w sytuacjach rozpoznania sytuacji kryzysowej w rodzinie oraz w ramach prowadzonych dyżurów w Punkcie Przyjęć Interesantów, który mieści się w Centrum Integracji Kulturalnej, a nieodpłatne porady socjalne i rodzinne udzielane są przez pracowników socjalnych zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. W przypadku osób niepełnoletnich pomoc świadczona jest również przez pedagogów w placówkach oświatowych.

Dodatkowo, mieszkańcy doświadczający trudności w obszarze uzależnień i przemocy mogą zgłosić się do placówek ochrony zdrowia oraz psychologów pełniących dyżury w Urzędzie Gminy Czernikowo. W 2025 r. konsultacje psychologiczne udzielane były 4 razy w miesiącu przez: Panią Lidię Szlągiewicz - psychologa osób dorosłych oraz Pana Radosława Wysockiego - psychologa dziecięcego. Wsparciem psychologicznym objętych zostały 78 osób, w tym 35 dzieci.

W zakresie działalności profilaktycznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Urzędem Gminy, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz pozostałymi jednostkami (głównie szkołami) inicjuje szereg działań edukacyjnych dla najmłodszej części społeczeństwa, ale także rodziców i nauczycieli. W 2025 roku w Gminie organizowane były działania profilaktyczne niebędące ustrukturyzowanymi programami, w tym warsztaty profilaktyczne i prelekcje oraz spektakle, festyny i imprezy plenerowe.

Problem uzależnień często skorelowany jest z innymi występującymi w rodzinach problemami, uniemożliwiającymi prawidłowe życie społeczne. Wśród nich znajduje się również przemoc w rodzinie, w związku z czym konieczne jest udzielanie osobom uzależnionym i współuzależnionym wieloaspektowego wsparcia i podejmowanie współpracy międzyinstytucjonalnej w ramach lokalnego systemu pomocy. Kluczową rolę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i wsparcia osób doznających przemocy domowej pełni **Zespół Interdyscyplinarny**, który podejmuje bezpośrednią pracę z rodzinami, w których występuje przemoc. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy domowej następuje wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”, poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”.

W 2025 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 12 Niebieskich Kart, w 6 przypadkach zachowania przemocowe popełniane były przez domniemych sprawców przemocy pod wpływem alkoholu, w 1 przypadek pod wpływem narkotyków.

Specjalistyczne wsparcie świadczone jest również mieszkańcom Gminy w ramach instytucji funkcjonujących poza jej terenem, a członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego motywują osoby z problemami uzależnień i przemocy (uzależnione i współuzależnione) do skorzystania z ich oferty.

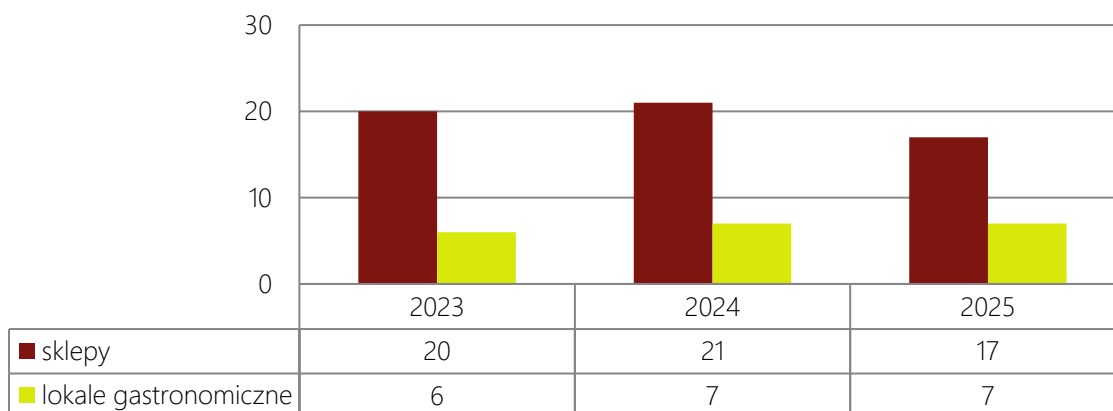
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu.

W roku 2024 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 10 433 771,38 zł, w tym najwięcej, bo 4929 096,48 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa). Wartość napojów o zawartości alkoholu powyżej 18% wyniosła w Gminie 4 525 260,77 zł, a o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) – 710 510,14 zł. Są to wartości zadeklarowane przez przedsiębiorców w corocznych oświadczeniach o wielkości sprzedaży napojów alkoholowych, składanych w terminie do 31 stycznia za rok poprzedni.

Na koniec 2025 roku, w gminie Czernikowo działalność prowadziło łącznie 24 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 17 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 7 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokalne gastronomiczne).

Wykres 3. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie w latach 2023-2025

W 2025 roku w gminie Czernikowo na 1 punkt sprzedaży alkoholu przypadały 287 osoby.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Ograniczenie skali problemu alkoholizmu, narkomanii, nikotynizmu i uzależnień behawioralnych w Gminie oraz minimalizowanie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z tymi uzależnieniami.

Celami operacyjnymi Programu są:

1. Zwiększenie świadomości lokalnej społeczności w zakresie negatywnych konsekwencji, w tym szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających ze spożywania alkoholu, zażywania narkotyków, nikotyny oraz używania innych środków psychoaktywnych, jak również zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych/ podejmowania niekontrolowanych zachowań.
2. Zwiększenie dostępności wsparcia terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz wykonywania czynności (uzależnień behawioralnych), a także dla osób współuzależnionych oraz rozwijanie lokalnego systemu wsparcia.
3. Systematyczne rozpoznawanie skali uzależnień w Gminie oraz identyfikowanie środowisk zmagających się z nimi.

Cel operacyjny 1: Zwiększenie świadomości lokalnej społeczności w zakresie negatywnych konsekwencji, w tym szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających ze spożywania alkoholu, zażywania narkotyków, nikotyny oraz używania innych środków psychoaktywnych, jak również zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych/ podejmowania niekontrolowanych zachowań.

Przewidywane rezultaty:

- ➔ Ograniczenie konsumpcji alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy.
- ➔ Zmiana kultury picia alkoholu wśród mieszkańców.
- ➔ Wyeliminowanie dostępu do nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.
- ➔ Zmniejszenie konieczności podejmowania interwencji wobec osób nietrzeźwych w przestrzeni publicznej, kierujących pojazdami oraz sprzedawców napojów alkoholowych.
- ➔ Podjęcie działań prewencyjnych dotyczących rozpowszechniania narkotyków i dopalaczy na terenie Gminy, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
- ➔ Podwyższenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2026 rok

- ➔ Popularyzowanie wiedzy na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu i narkotyków, nikotyny oraz uzależnień behawioralnych, a także udostępnianie informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, nikotynizmu, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowia, w tym psychicznego oraz bezpieczeństwa i zaburzeń behawioralnych.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	UG, GKRPA, ZI, GOPS, KP, NGO, BP, CIK, ŚW, placówki oświatowe
2.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych oraz zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU (wcześniej PARPA i KBdSPN), ORE, IPiN.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	UG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe
3.	Promowanie wśród pedagogów, wychowawców i osób pracujących z dziećmi szkoleń dla realizatorów programów profilaktycznych.	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach dla realizatorów programów profilaktycznych.	UG, GKRPA, ZI, BP, CIS, GOPS, placówki oświatowe
4.	Wzmacnianie umiejętności psychospołecznych dzieci poprzez prowadzenie programów z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych, w tym rekomendowanych przez Ministerstwo Zdrowia.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	UG, GKRPA, ZI, KP, NGO, CIS, BP, ŚW, placówki oświatowe
5.	Rozwijanie dostępnych w Gminie alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz popularyzowanie ich w społeczności lokalnej, poprzez promowanie zdrowego stylu życia.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego.	UG, CIS, BP, ŚW, NGO, placówki oświatowe

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2026 rok

6.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka.	Liczba zorganizowanych warsztatów. Liczba rodziców/ nauczycieli uczestniczących w warsztatach.	UG, GKRPA, GOPS, ŚW, ZI, NGO, placówki oświatowe
7.	Organizowanie dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów klas I-III szkół podstawowych warsztatów na temat niebezpieczeństw w sieci połączonych z pokazem serii filmików profilaktycznych.	Liczba zorganizowanych pogadanek. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach.	UG, GKRPA, placówki oświatowe
8.	Organizowanie spotkań na temat konsekwencji prawnych i społecznych wynikających z podejmowania się działalności w zakresie dystrybucji i sprzedaży nielegalnych substancji, w tym narkotyków i dopalaczy, wśród dzieci i młodzieży, a także przekazywanie takich informacji rodzicom podczas spotkań z wychowawcami w szkołach.	Liczba uczestników pogadanek. Liczba spotkań z rodzicami, podczas których poruszono temat handlu narkotykami.	UG, GKRPA, GOPS, KP, placówki oświatowe
9.	Popularyzowanie informacji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia za pomocą ulotek, broszur i plakatów.	Szacunkowa liczba odbiorców i nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz promocyjnych.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, PK, CIS, BP, ŚW, KP, POZ, NGO, placówki oświatowe
10.	Popularyzowanie informacji dotyczących FAS (Alkoholowy Zespół Płodowy) oraz FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) wśród dorosłych mieszkańców oraz starszych uczniów poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych i organizowanie prelekcji.	Szacunkowa liczba odbiorców materiałów edukacyjnych. Liczba uczestników pogadanek.	UG, GOPS, GKRPA, NGO, POZ, placówki oświatowe
11.	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem uzależnieniom.	Liczba kampanii. Szacunkowa liczba odbiorców kampanii.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, PK, CIS, BP, ŚW, KP, NGO, PPP, PCPR, POZ, ŚW, placówki oświatowe
12.	Organizowanie i udział w szkoleniach z zakresu	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu	UG, GKRPA, ZI, GOPS, POZ, placówki oświatowe

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2026 rok

	profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom w kryzysie.	profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy. Liczba uczestników szkoleń.	
13.	Stała współpraca z Policją, GOPS, Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami abstynenckimi, w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.	Liczba działań podjętych we współpracy z podmiotami działającymi na terenie Gminy, w zakresie wzmacniania i promowania postaw abstynenckich.	UG, GKRPA, ZI, GOPS, PK, CIK, BP, KP, NGO, ŚW, placówki oświatowe
14.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim oraz podejmowania działań pokontrolnych.	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	UG, GKRPA
15.	Powadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli punktów, w których prowadzi się sprzedaż alkoholu.	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych. Liczba osób objętych działaniami.	UG, GKRPA
16.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	Liczba podjętych interwencji.	UG, KP, GKRPA
17.	Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.	Liczba wydanych opinii (postanowień) o lokalizacji punktu sprzedaży.	GKRPA

Cel operacyjny 2: Zwiększenie dostępności wsparcia terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz wykonywania czynności (uzależnień behawioralnych), a także dla osób współuzależnionych oraz rozwijanie lokalnego systemu wsparcia.

Przewidywane rezultaty:

- ➔ Zwiększenie skuteczności oddziaływań skierowanych do osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez motywowanie ich do podjęcia lub kontynuowania leczenia odwykowego.
- ➔ Aktywizacja zawodowa osób po zakończeniu leczenia odwykowego.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2026 rok

- ➔ Reintegracja osób zmagających się z uzależnieniami i przemocą oraz członków ich rodzin w lokalnej społeczności.
- ➔ Poprawa ogólnej kondycji psychospołecznej lokalnej społeczności.
- ➔ Zwiększenie dostępnych w Gminie form wsparcia dla osób dotkniętych uzależnieniami i przemocą.
- ➔ Profilaktyka podejmowania zachowań i czynności deregulujących prawidłowe funkcjonowanie dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców w lokalnej społeczności.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Podjęcie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego w przedmiocie uzależnień.	Liczba zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego.	UG, GKRPA, PK
2.	Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz w zakresie uzależnień behawioralnych.	Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno-motywujące do podjęcia leczenia odwykowego.	GKRPA
3.	Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego przez członków GKRPA.	Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego leczenia odwykowego. Liczba osób, które zakończyły leczenie.	GKRPA, PK
4.	Zlecanie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w celu orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego i liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	GKRPA
5.	Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osoby uzależnionej, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia oraz występowanie członków GKRPA w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe.	Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego.	GKRPA
6.	Wszczywanie przez członków GKRPA procedury „Niebieskie Karty” i przekazywanie ich do przewodniczącego ZI, a także powiadomienie KP lub	Liczba założonych „Niebieskich Kart”.	GKRPA, KP, ZI, prokuratura

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2026 rok

	prokuratury o podejrzeniu stosowania przemocy.		
7.	Organizowanie innych form wsparcia i pomocy osobom z problemem uzależnień oraz dotkniętych przemocą.	Liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym. Liczba podjętych działań.	UG, NGO, PK, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe
8.	Wspieranie NGO, instytucji publicznych i osób prywatnych, które w ramach swojej działalności realizują zadania w zakresie reintegracji zawodowej osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą.	Liczba osób z problemem uzależnień, którzy podjęli zatrudnienie w ramach działalności podmiotów ekonomii społecznej.	UG, GOPS, GKRPA, PES, NGO, osoby prywatne
9.	Prowadzenie konsultacji i udzielanie porad terapeutycznych, psychologicznych oraz prawnych.	Liczba osób objętych poradnictwem. Liczba udzielonych porad.	UG, GOPS, PK, PCPR, PPP
10.	Finansowanie zatrudnienia psychologów do pracy z osobami objętymi pomocą GKRPA.	Liczba psychologów świadczących wsparcie.	UG, GOPS, GKRPA
11.	Doposażenie Punktu Konsultacyjnego w niezbędny sprzęt oraz materiały do realizowania zadań Programu.	Kwota doposażenia Punktu. Ilość zakupionego sprzętu i materiałów.	UG, GOPS, GKRPA
12.	Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w dziedzinie profilaktyki oraz członków Komisji.	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy.	UG, ZI, GKRPA, KP, GOPS, NGO, POZ, placówki oświatowe
13.	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.	Liczba rozpowszechnionych informacji w zakresie przeciwdziałania przemocy.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, POZ, CIS, BP, ŚW, placówki oświatowe
14.	Uczestniczenie w spotkaniach, seminariach i konferencjach w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku w rodzinie zmagającej się z uzależnieniem i przemocą.	Liczba uczestników spotkań/seminariów/konferencji.	UG, GOPS, ZI, GKRPA, NGO, POZ, PCPR, ROPS, KP, placówki oświatowe
15.	Udzielanie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dzieciom wychowującym się w rodzinach dotkniętych uzależnieniami i przemocą.	Liczba dzieci objętych wsparciem.	UG, GOPS, GKRPA, PK

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo
na 2026 rok

16.	Organizowanie i finansowanie uczestnictwa dzieci wychowujących się w rodzinach zmagających się z problemem uzależnień i przemocy w koloniach i obozach z programem socjoterapeutycznym oraz z programem zajęć opiekuńczo-wychowawczych.	Liczba dzieci uczestniczących w obozach i koloniach.	UG, GOPS, GKRPA, NGO, PCPR
17.	Finansowanie różnych form pomocy dla dzieci oraz rodzin, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie, poprzez organizację wolnego czasu i wypoczynku.	Liczba dzieci korzystających ze wsparcia w formie animowania czasu wolnego i wypoczynku.	UG, GOPS, GKRPA, NGO, PCPR
18.	Dofinansowanie prowadzenia pozalekcyjnych zajęć rozwijających zainteresowania z obowiązkowym programem profilaktycznym świadomie ukierunkowanym na profilaktykę oraz włączeniem dzieci i młodzieży z grup ryzyka do pozytywnej grupy rówieśniczej.	Liczba dzieci objętych programem profilaktycznym w ramach zajęć pozalekcyjnych.	UG, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe, ŚW, BP, NGO
19.	Rozwijanie działalności Punktu Konsultacyjnego w zakresie świadczenia wsparcia dla osób z problemem uzależnienia i współuzależnienia, w tym zmagającym się z zaburzeniami behawioralnymi, a także prowadzenie konsultacji dla osób uzależnionych od Internetu, zakupów, hazardu i pracy.	Liczba osób i udzielonych im porad na temat uzależnień behawioralnych.	UG, GKRPA, PK
20.	Świadczenie wsparcia w zakresie reintegracji społeczno-zawodowej osobom po zakończeniu leczenia odwykowego.	Liczba osób z Gminy objętych działaniami Klubów/Centrów Integracji Społecznej w Powiecie. Liczba osób, które ukończyły zajęcia w Klubie/Centrum. Liczba osób po zakończonym leczeniu odwykowym, które ukończyły zajęcia w Klubie/Centrum.	UG, GOPS, NGO
21.	Zwiększanie skuteczności działań skierowanych do beneficjentów pomocy społecznej dotkniętych	Liczba osób, z którymi zawarto kontrakt społeczny.	UG, GOPS

uzależnieniem, poprzez
uwzględnienie w pracy socjalnej
kontraktów socjalnych.

Cel operacyjny 3: Systematyczne rozpoznawanie skali uzależnień w Gminie oraz identyfikowanie środowisk zmagających się z nimi.

Przewidywane rezultaty:

- ➔ Skuteczne rozpoznawanie rodzin i osób przejawiających trudności na skutek uzależnień.
- ➔ Organizowanie i finansowanie badań diagnozujących problemy społeczne, w tym uzależnienia, wśród mieszkańców oraz umożliwiających określenie rzeczywistego stanu zagrożenia problemem alkoholowym, narkotykowym, a także w zakresie uzależnień behawioralnych.
- ➔ Skuteczniejsze i szybsze świadczenie niezbędnej pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z problemem uzależnień, dzięki rozwiniętej ścisłej współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Stałe monitorowanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych w Gminie, w tym opracowanie diagnoz problemów społecznych wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców.	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej. Liczba zrealizowanych badań.	UG, GKRPA, GOPS, ZI, POZ, PK, KP, CIS, BP, PCPR, placówki oświatowe
2.	Współpraca międzyinstytucjonalna i międzysektorowa w zakresie wymiany informacji dotyczących lokalnej polityki w zakresie uzależnień, a także wdrażanych działań pomocowych i osób korzystających z nich.	Liczba instytucji współpracujących ze sobą w ramach profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, oraz uzależnieniom behawioralnym. Liczba działań podjętych we współpracy z innymi podmiotami.	GKRPA, UG, GOPS, PK, ZI, POZ, KP, PPP, CIS, BP, ŚW, POZ, placówki oświatowe

REALIZACJA PROGRAMU

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2026 rok jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2026 rok realizowany będzie po uchwaleniu go przez Radę Gminy.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców gminy Czernikowo z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem oraz w miejscu sprzedaży może odbywać się tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Wójta Gminy Czernikowo.

1. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, określona przez Radę Gminy, wynosi:
 - 1) 90 – o zawartości do 4,5 % alkoholu oraz na piwo,
 - 2) 50 – o zawartości powyżej 4,5 % do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - 3) 50 – o zawartości powyżej 18 % alkoholu.
2. Na terenie Gminy Czernikowo ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości – 70.
3. Na terenie Gminy Czernikowo ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości – 120.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo na 2026 rok są dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, a także z opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii oraz rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Osobom powołanym w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za wykonywanie zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Komisja powoływana jest zarządzeniem Wójta Gminy Czernikowo i pracuje w oparciu o zatwierdzony przez Wójta regulamin komisji.
3. Przewodniczącemu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 24% minimalnego wynagrodzenia za pracę za udział w posiedzeniu Komisji.
4. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 12% minimalnego wynagrodzenia za pracę za udział w posiedzeniu Komisji.
5. Członkom Zespołów Problemowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 50 zł netto za udział w posiedzeniu każdego z zespołów.
6. Podstawę wypłaty wynagrodzeń, o których mowa w pkt 1-5, stanowią: lista obecności wraz z protokołem.

DIAGNOZA

Problemów społecznych w gminie Czernikowo na dzień 31.12.2025 r.

- Na terenie gminy znajduje się 24 punktów sprzedaży napojów alkoholowych tzn., że na każdy punkt przypada 287 osób.
- Z oświadczeń o wielkości sprzedaży napojów alkoholowych wynika, że najczęściej spożywanym napojem alkoholowym jest piwo.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wystosowała 2 wnioski do sądu o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe. Wobec 11 osób wszczęto postępowanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- Jednym z najważniejszych zadań w realizacji gminnego programu było informowanie o możliwościach skorzystania z pomocy prawnej i psychologicznej przez dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. W planowaniu pomocy komisja dążyła do zintegrowania działań różnych instytucji zajmujących się pomaganiem dziecku i rodzinie. Dotyczyło one przede wszystkim szkół, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji oraz Zespołu Interdyscyplinarnego zajmujących się problemem przemocy.
- Z pomocy społecznej w 2025 r. roku korzystały 470 rodziny, a wśród nich 1016 osób - w tym 231 rodziny, a w nich 323 osób objętych było wyłączną pracą socjalną.
Dominującymi powodami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność. Jednym z powodów był także alkoholizm, który występował w połączeniu z w/w przesłankami, a także z przemocą oraz trudnościami w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego.
Z powodu alkoholizmu w 2025 r. pomocy społecznej w różnych formach, najczęściej w formie świadczeń niepieniężnych, poradnictwa i wyłącznej pracy socjalnej udzielono 38 rodzinom. Odrębną grupę osób objętych pracą socjalną oraz specjalistycznym poradnictwem stanowią osoby objęte procedurą Niebieskiej Karty – w 2025 r. pracą socjalną świadczone na rzecz 6 rodzin, w których alkohol i narkotyki były powodem przemocy domowej. W rodzinach tych pozostawało 23 osób (Niebieskie Karty kontynuowane z 2024 r.)
- Pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej kierują osoby z problemem

alkoholowym do uczestnictwa w zajęciach z psychoterapeutą ds. uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym. W 2025 r. do uczestnictwa w w/w rozmowach i konsultacjach terapeutycznych pracownicy socjalni skierowali 33 osoby z problemem alkoholowym.

Z 9 rodzinami, w których alkoholizm występował w połączeniu z przesłanką bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – systematycznie pracował asystent rodziny.

- W 2025 roku do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 12 Niebieskich Kart, w 6 przypadkach zachowania przemocowe popełniane były przez osoby stosujące przemoc pod wpływem alkoholu, w 1 przypadkach pod wpływem narkotyków.
- Kolejnym działaniem podejmowanym w ramach realizacji Programu jest funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego, w którym pomoc nakierowana jest m.in. na zmniejszenie rozmiarów problemów alkoholowych, narkomanii oraz przemocy domowej. W Punkcie Konsultacyjnym dyżury pełnił specjalista psychoterapii uzależnień - Pan Michał Dąbkowski.

Porady udzielane osobom korzystającym cyklicznie z pomocy terapeuty:

Osoby dorosłe korzystające z pomocy terapeuty uzależnione od alkoholu: 158 porad (37 osób), w tym:

- osoby dorosłe korzystające z pomocy terapeuty, uzależnione od alkoholu lub spożywające alkohol i stosujące przemoc: 18 porad (6 osób),
- osoby doznające przemocy: 3 porady (1 osoba).

Wsparcie dla członków rodzin osób uzależnionych, współuzależnionych: 13 porad (12 osób), w tym: dla osób doznających przemocy domowej: 2 porady (2 osoby).

Osoby wymagające wsparcia w związku z sytuacją kryzysową związaną ze spożywaniem alkoholu lub inną trudną sytuacją życiową: 9 porad (9 osób).

Poza poradami udzielanymi stacjonarnie w Punkcie Konsultacyjnym, Pan Michał Dąbkowski udzielił również kilkunastu porad telefonicznie, które najczęściej miały charakter interwencyjno-motywujący. Większość z porad udzielanych przez terapeutę dotyczyła motywowania do utrzymania abstynencji oraz rozwijania umiejętności służących trzeźwieniu.

- Mieszkańcy gminy Czernikowy potrzebujący wsparcia psychologa, głównie w kontekście uzależnień od alkoholu oraz przemocy domowej, mogli skorzystać z konsultacji psychologicznych, które udzielane były 4 razy w miesiącu przez: Panią Lidię Szlągiewicz - psychologa osób dorosłych oraz Pana Radosława Wysockiego - psychologa dziecięcego. Wsparciem psychologicznym objęto 45 rodzin, a w nich 78 osoby, w tym 35 dzieci. Łącznie udzielono 157 porad psychologicznych.

Diagnoza problemów uzależnień i innych problemów społecznych

Gmina Czernikowo
2026

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
DANE DEMOGRAFICZNE.....	4
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	7
PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY	7
PUNKT KONSULTACYJNY DLA OSÓB WSPÓŁUZALEŻNIONYCH I DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE W CZERNIKOWIE.....	9
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	10
RYNEK ALKOHOLOWY.....	11
SZKOLENIA CZŁONKÓW GKRPA.....	11
PRZESTĘPCZOŚĆ	12
PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY	18
PODSUMOWANIE.....	23

Diagnoza problemów uzależnień oraz innych problemów społecznych w Gminie Czernikowo stanowi istotny element planowania i realizacji lokalnej polityki społecznej. Jej celem jest rzetelne określenie skali, charakteru oraz uwarunkowań zjawisk społecznych, które w bezpośredni lub pośredni sposób wpływają na jakość życia mieszkańców, w szczególności dzieci, młodzieży i osób dorosłych. W obliczu dynamicznych zmian społeczno-kulturowych i postępujących procesów cywilizacyjnych lokalna społeczność staje przed wyzwaniami wymagającymi skoordynowanych, systemowych i długofalowych działań.

Diagnoza obejmuje również problemy współwystępujące z uzależnieniami, takie jak przemoc w rodzinie, zaniedbania opiekuńczo-wychowawcze, cyberprzemoc, trudności wychowawcze i emocjonalne dzieci oraz młodzieży, a także problemy społeczne i zdrowotne dorosłych. Analiza ta stanowi podstawę do określenia priorytetów działań profilaktycznych, pomocowych i interwencyjnych oraz do planowania skutecznego wsparcia dla osób zagrożonych uzależnieniami i ich rodzin.

Wyniki diagnozy są również punktem wyjścia do opracowania i realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, co pozwala dopasować podejmowane działania do realnych potrzeb społeczności oraz efektywnie wykorzystać dostępne zasoby instytucjonalne i finansowe.

DANE DEMOGRAFICZNE

Szczegółowe dane demograficzne pozyskane z Urzędu Stanu Cywilnego w Gminie Czernikowo na dzień 31.12.2024 roku prezentuje poniższe zestawienie:

1. Liczba mieszkańców Gminy
 - a. 2022: **8827**
 - w tym kobiet: **4515**
 - w tym mężczyzn: **4312**
 - b. 2023: **8793**
 - w tym kobiet: **4498**
 - w tym mężczyzn: **4295**
 - c. 2024: **8843**
 - w tym kobiet: **4508**
 - w tym mężczyzn: **4335**
2. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (31.12.2024): **1979**
 - a. w tym kobiet: **973**
 - b. w tym mężczyzn: **1006**
3. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (31.12.2024): **5471**
 - a. w tym kobiet: **2767**
 - b. w tym mężczyzn: **2704**
4. Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (31.12.2024): **1393**
 - a. w tym kobiet: **815**
 - b. w tym mężczyzn: **578**
5. Liczba małżeństw zawartych przez mieszkańców Gminy:
 - a. 2022: **32**

b. 2023: **33**

c. 2024: **31**

6. Liczba orzeczonych rozwodów mieszkańców Gminy:

a. 2022: **10**

b. 2023: **11**

c. 2024: **19**

7. Liczba mieszkańców Gminy (31.12.2024)

a. stanu wolnego (kawaler/panna): **3812**

b. stanu wolnego (wdowiec/wdowa): **598**

c. stanu wolnego (po rozwodzie): **495**

d. w związku małżeńskim: **3938**

8. Liczba urodzeń żywych w roku 2024: **60**

a. w tym chłopcy: **33**

b. w tym dziewczynki: **27**

9. Liczba urodzeń żywych w roku 2023: **67**

a. w tym chłopcy: **38**

b. w tym dziewczynki: **29**

10. Liczba urodzeń żywych w roku 2022: **77**

a. w tym chłopcy: **42**

b. w tym dziewczynki: **35**

11. Liczba zgonów w roku 2024: **72**

a. w tym mężczyźni: **38**

b. w tym kobiety: **34**

12. Liczba zgonów w roku 2023: **78**

a. w tym mężczyźni: **47**

b. w tym kobiety: **31**

13. Liczba zgonów w roku 2022: 103

a. w tym mężczyźni: **53**

b. w tym kobiety: **50**

W latach 2022–2024 liczba mieszkańców Gminy Czernikowo kształtowała się na zbliżonym poziomie. Po spadku liczby ludności w 2023 r. do 8 793 osób, w 2024 r. odnotowano wzrost do 8 843 mieszkańców. W całym analizowanym okresie liczba kobiet była nieznacznie wyższa niż liczba mężczyzn.

Struktura wiekowa mieszkańców, według stanu na 31 grudnia 2024 r., wskazuje na dominację osób w wieku produkcyjnym (ok. 63% populacji). Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią ok. 22% mieszkańców, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym ok. 16%.

Liczba zawieranych małżeństw w analizowanych latach utrzymywała się na podobnym poziomie, natomiast zauważalny jest wzrost liczby rozwodów w 2024 r. Najliczniejszą grupę mieszkańców stanowią osoby stanu wolnego, przy jednocześnie wysokim udziale osób pozostających w związkach małżeńskich.

Analiza ruchu naturalnego ludności wskazuje na systematyczny spadek liczby urodzeń żywych oraz utrzymywanie się liczby zgonów na poziomie wyższym niż liczba urodzeń, co może w dłuższej perspektywie wpływać na sytuację demograficzną gminy.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

<i>Pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej</i>			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba rodzin ogółem	424	484	394
W tym rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	22	29	22

<i>Powody przyznawania pomocy społecznej</i> (liczba osób)			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Niepełnosprawność	95	78	71
Bezrobocie	131	127	120
Osoby dotknięte klęską żywiołową	2	0	0
Ubóstwo	157	146	134
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	40	40	61
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	73	81	67
Alkoholizm	22	29	22

W 2024 roku na terenie Gminy odnotowano 4 przypadki bezdomności, nie stwierdzono przypadków narkomanii, natomiast wystąpiły 3 zdarzenia losowe. Pomoc z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa objęła 72 osoby. Odnotowano również 1 przypadek przemocy domowej oraz 2 przypadki trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

W analizowanych latach 2022–2024 liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie utrzymywała się na zbliżonym poziomie, z niewielkimi wahaniami w poszczególnych kategoriach. Zauważalny jest wzrost liczby osób objętych wsparciem z powodu problemów alkoholowych w 2023 roku (29 osób) w porównaniu do roku 2022 (22 osoby), natomiast w 2024 roku liczba ta ponownie spadła do poziomu zbliżonego do roku 2022.

Główne powody przyznawania pomocy społecznej w całym analizowanym okresie stanowiły ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwała choroba. Jednocześnie odnotowano systematyczny spadek liczby osób korzystających z pomocy z tytułu niepełnosprawności (z 95 osób w 2022 r. do 71 osób w 2024 r.) oraz bezrobocia (z 131 osób w 2022 r. do 120 osób w 2024 r.). Pomimo tendencji spadkowej, niepełnosprawność nadal pozostaje istotnym czynnikiem warunkującym konieczność udzielania wsparcia.

W 2022 roku odnotowano 2 przypadki osób dotkniętych klęskami żywiołowymi, natomiast w latach 2023–2024 nie wystąpiły tego rodzaju zdarzenia. Na uwagę zasługuje natomiast wzrost liczby osób objętych pomocą z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w 2024 roku (61 osób) w porównaniu do lat poprzednich (po 40 osób), co może wskazywać na narastające trudności w funkcjonowaniu rodzin wymagające wsparcia instytucjonalnego.

PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

Liczba Niebieskich Kart A które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogółem NK	17	14	15

Sporządzone przez instytucje:

Jednostki pomocy społecznej	1	2	1
KRPA	0	0	0

Placówki oświaty	2	2	4
Policja	14	10	10

W latach 2022-2024 zaobserwowano spadek liczby Niebieskich Kart przekazywanych do Zespołu Interdyscyplinarnego, co może wskazywać na zmniejszenie liczby zgłoszeń związanych z przemocą domową. Najwięcej kart sporządza Policja, ich liczba znacząco spadła w ciągu trzech lat – z 14 w 2022 roku do 10 w 2023 i 2024 roku.

**PUNKT KONSULTACYJNY DLA OSÓB WSPÓŁUZALEŻNIONYCH I DOTKNIĘTYCH
PRZEMOCĄ W RODZINIE W CZERNIKOWIE**

Poradnictwem i wsparciem psychologicznym objęto:	2022	2023	2024
Liczba osób ogółem:	50	73	74
w tym:			
dorosłych:	26	42	37
dzieci:	24	31	37
rodzin:	35	57	44

W latach 2022-2024 liczba osób korzystających z poradnictwa i wsparcia psychologicznego w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Współuzależnionych i Dotkniętych przemocą w Czernikowie wyraźnie wzrosła. Szczególnie zauważalny jest wzrost liczby objętych wsparciem rodzin oraz dzieci. W 2023 roku odnotowano znaczący wzrost liczby dorosłych korzystających z pomocy, co może świadczyć o większej świadomości społecznej oraz dostępności usług oferowanych przez punkt.

Wzrost liczby rodzin objętych wsparciem, z 35 w latach 2022-2024 do 57 w 2023 roku, po czym w 2024 roku nieznacznie spadła do 37 osób, pozostając jednak wyższa niż w 2022 roku. Zwiększenie liczby dzieci korzystających z porad psychologicznych sugeruje większą identyfikację problemów w środowisku rodzinnym oraz skuteczniejsze działania interwencyjne.

**DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH**

GKRPA			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Posiedzenie GKRPA - ogółem	13	12	12
Posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej	22	22	22
Przeprowadzone rozmowy	30	32	43
Kontrole punktów sprzedaży alkoholu	4	4	4
Post. opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	3	25	72

W latach 2022-2024 działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych charakteryzowała się stabilnym poziomem aktywności. Liczba posiedzeń komisji głównej oraz podkomisji interwencyjno-motywującej pozostawała na stałym poziomie, co świadczy o systematyczności podejmowanych działań. Jednocześnie zauważalny jest wzrost liczby przeprowadzonych rozmów motywujących – z 30 w 2022 roku, przez 32 w 2023 roku, do 43 w 2024 roku, co może wskazywać na zwiększone zapotrzebowanie na tego typu oddziaływania lub większą skuteczność działań interwencyjnych. Kontrole punktów sprzedaży alkoholu utrzymują się na stałym poziomie, co wskazuje na stały nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych.

RYNEK ALKOHOLOWY

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem 24) w tym:

1. do spożycia poza miejscem sprzedaży (wg zawartości alkoholu):

- do 4,5% - 18
- od 4,5% do 18% - 17
- powyżej 18% - 18

2. do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):

- do 4,5% - 7
- od 4,5% do 18% - 2
- powyżej 18% - 3

Rynek alkoholowy w gminie charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Ogólna liczba punktów wynosi 24, z czego większość stanowią miejsca przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży. Najwięcej punktów oferuje alkohol o niskiej zawartości procentowej (do 4,5%), natomiast liczba punktów sprzedających napoje alkoholowe o zawartości od 4,5% do 18% oraz powyżej 18% jest bardzo zbliżona.

W przypadku punktów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, dominują te oferujące alkohol do 4,5%, natomiast sprzedaż alkoholu o wyższej zawartości procentowej występuje rzadziej.

SZKOLENIA CZŁONKÓW GKRPA

Liczba szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy GKRPA	
2022	2
2023	2
2024	8

PRZESTĘPCZOŚĆ

Poniższa tabela przedstawia dane pozyskane od Policji dotyczące problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu.

<i>Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu</i>			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu w roku	0	0	0
Liczba nałożonych mandatów na sprawców wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	4	7	14
Liczba osób podejrzanych o popełnienie przestępstw w związku z alkoholem oraz narkotykami	3	5	30
Liczba udzielonych pouczeń wobec sprawców wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	0	0	17
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	13	11	19
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu	7	1	5
Zakłócanie porządku publicznego	0	0	0
Podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	0	0	0
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	0	0	1
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	32	17	13

W latach 2022–2024 liczba przestępstw i wykroczeń związanych z alkoholem wykazywała zróżnicowane tendencje. W analizowanym okresie nie odnotowano

interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu ani przypadków zakłócania porządku publicznego. Jednocześnie zauważalny jest systematyczny wzrost liczby mandatów nałożonych za wykroczenia popełnione przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – z 4 w 2022 r., przez 7 w 2023 r., do 14 w 2024 r., co stanowi najwyższą wartość w badanym okresie.

Liczba osób podejrzanych o popełnienie przestępstw w związku z alkoholem oraz narkotykami wzrosła z 3 osób w 2022 r. do 5 osób w 2023 r., a następnie znacząco zwiększyła się w 2024 r., osiągając poziom 30 osób. W 2024 roku odnotowano również 17 przypadków udzielenia pouczeń wobec sprawców wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości, podczas gdy w latach 2022–2023 takie przypadki nie występowały.

W zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym liczba przypadków prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości wykazywała wahania – spadła z 13 w 2022 r. do 11 w 2023 r., a następnie wzrosła do 19 w 2024 r. Z kolei liczba przypadków prowadzenia pojazdów po użyciu alkoholu była zmienna i w 2023 r. osiągnęła najniższą wartość (1 przypadek), by w 2024 r. wzrosnąć do 5 przypadków.

Na uwagę zasługuje systematyczny spadek liczby osób zatrzymanych do wytrzeźwienia – z 32 osób w 2022 r., przez 17 osób w 2023 r., do 13 osób w 2024 r. W całym analizowanym okresie nie odnotowano przypadków podejmowania czynności zawodowych pod wpływem alkoholu. W 2024 r. odnotowano natomiast jeden wypadek pod wpływem alkoholu, podczas gdy w latach 2022–2023 takie zdarzenia nie występowały, co wskazuje na konieczność dalszych działań profilaktycznych i prewencyjnych w tym obszarze.

Przestępstwa na terenie Gminy			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Kradzież z włamaniem	2	3	3
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	8	5	7
Pobicie	0	0	2
Uszkodzenie mienia	3	2	2
Kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	0	0	1
Kradzież mienia	9	6	8

W latach 2022–2024 liczba przestępstw na terenie Gminy Czernikowo wykazywała umiarkowane wahania w poszczególnych kategoriach. W przypadku kradzieży mienia odnotowano spadek z 9 przypadków w 2022 r. do 6 w 2023 r., a następnie ponowny wzrost do 8 w 2024 r. Podobny trend zauważalny jest w kategorii kradzieży z włamaniem, gdzie po wzroście z 2 przypadków w 2022 r. do 3 w 2023 r. liczba zdarzeń utrzymała się na tym samym poziomie w 2024 r.

Liczba przestępstw związanych z fizycznym i psychicznym znęcaniem się nad rodziną utrzymywała się na zbliżonym poziomie, z widocznym spadkiem w 2023 r. (5 przypadków) oraz ponownym wzrostem w 2024 r. do 7 przypadków. W analizowanym okresie pojawiły się również przypadki pobicia – dwa zdarzenia odnotowane w 2024 r., podczas gdy w latach 2022–2023 nie występowały.

Uszkodzenia mienia wykazywały tendencję stabilizacyjną, z niewielkim spadkiem z 3 przypadków w 2022 r. do 2 w latach 2023–2024. W 2024 r. odnotowano natomiast pojedynczy przypadek kradzieży pieniędzy wraz z dokumentami, który nie występował w dwóch wcześniejszych latach.

Ogółem dane wskazują na względną stabilność poziomu przestępczości w gminie, przy jednoczesnej potrzebie dalszego monitorowania i podejmowania działań profilaktycznych, zwłaszcza w obszarze przemocy domowej oraz przestępstw przeciwko mieniu.

<i>Artykuł KK Kwalifikacja prawna wszczętych / stwierdzonych / zakończonych</i>			
2022 r.	<i>wszczętych</i>	<i>stwierdzonych</i>	<i>zakończonych</i>
Znęcanie się na rodziną	8	5	8
Groźby karalne	1	1	1
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	27	9	27
2023 r.	<i>wszczętych</i>	<i>stwierdzonych</i>	<i>zakończonych</i>
Znęcanie się na rodziną	5	2	5
Groźby karalne	2	1	2
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	24	2	24
2024 r.	<i>wszczętych</i>	<i>stwierdzonych</i>	<i>zakończonych</i>
Znęcanie się na rodziną	7	1	7
Groźby karalne	0	0	0
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	32	7	32

W latach 2022–2024 przestępstwa kwalifikowane na podstawie Kodeksu Karnego wykazują zróżnicowane tendencje. Znęcanie się nad rodziną pozostaje stałym problemem, jednak liczba stwierdzonych przypadków w 2023 i 2024 roku była niższa niż w 2022 roku (odpowiednio 2 i 1 przypadek w porównaniu do 5 w 2022 roku). Jednocześnie wszystkie wszczęte postępowania w tej kategorii zostały zakończone.

Przypadki gróźb karalnych pojawiają się sporadycznie, z niewielkim wzrostem w 2023 roku (2 wszczęte sprawy) w stosunku do 2022 roku (1 wszczęta sprawa), ale liczba stwierdzonych przypadków pozostaje niska. W 2024 roku nie odnotowano żadnych nowych przypadków.

W ciągu analizowanych lat nie odnotowano żadnych przypadków rozpijania małoletnich, co jest pozytywnym sygnałem.

Największą skalę spośród analizowanych przestępstw stanowi uchylanie się od płacenia alimentów. Widać wyraźne wahania liczby wszczętych postępowań – w 2022 roku było ich 27, w 2023 roku spadło do 24, a w 2024 roku wzrosło do 32. Warto zauważyć,

że niemal wszystkie te sprawy zostały zakończone (odpowiednio 27 w 2022 roku, 24 w 2023 roku i 32 w 2024 roku), co może świadczyć o skuteczności działań podejmowanych w tym zakresie.

<i>Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową</i>			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba interwencji	697	538	634
Dotyczące przemocy w rodzinie	b.d.	b.d.	b.d.
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem, w tym:	45	25	11
○ Kobiety	18	15	5
○ Mężczyźni	3	1	2
○ Nieletni	24	9	4
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem, w tym:	21	15	7
○ Kobiety	3	0	1
○ Mężczyźni	18	15	6

W latach 2022–2024 liczba zdarzeń związanych z przemocą domową wykazuje wyraźną tendencję spadkową. Liczba interwencji malała – z 697 w 2022 roku do 538 w 2023 roku, a w 2024 roku wzrosła nieco do 634. Jednocześnie zmniejszyła się również liczba ofiar

przemocy domowej, szczególnie wśród kobiet i nieletnich, co może świadczyć o skuteczniejszych działaniach prewencyjnych i wsparciu. W 2022 roku ofiarami było 45 osób, w 2023 roku 25, a w 2024 roku 11. Wśród nich: kobiety – odpowiednio 18, 15 i 5; mężczyźni – 3, 1 i 2; nieletni – 24, 9 i 4.

W analizowanym okresie liczba sprawców przemocy domowej również uległa zmniejszeniu, z 21 w 2022 roku do 15 w 2023 roku i 7 w 2024 roku. Zdecydowaną większość sprawców stanowią mężczyźni (18 w 2022, 15 w 2023, 6 w 2024), podczas gdy przypadki przemocy ze strony kobiet były nieliczne – 3 w 2022 roku, 0 w 2023 roku i 1 w 2024 roku.

Szczególną uwagę zwraca znaczący spadek liczby nieletnich ofiar przemocy domowej, co może świadczyć o poprawie sytuacji w rodzinach lub większej skuteczności interwencji. Ogólna tendencja spadkowa w liczbie zdarzeń związanych z przemocą domową wskazuje na pozytywne zmiany w obszarze przeciwdziałania przemocy w domowej.

PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Opracowanie ankiety dotyczącej problemów uzależnień i przemocy rówieśniczej i domowej przeprowadzonej dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającej przy gminie Czernikowo.

W miesiącu listopadzie –grudniu 2025 roku ankietę przeprowadzono wśród uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych w Gminie Czernikowo .

Poniżej opracowane wyniki ankiety:

Liczba respondentów: 386 uczniów (100%)

1. Czy w ciągu ostatnich 3 miesięcy piłeś/piłaś napoje alkoholowe?

- Tak – 14 osób (3,6%)
 - Nie – 372 osoby (96,4%)
-

2. Jeśli tak, to gdzie to miało miejsce? (14 osób = 100%)

- W domu – 0 osób (0%)
 - U rodziny – 10 osób (71,4%)
 - U kolegi/koleżanki – 4 osoby (28,6%)
 - Inne miejsce – 0 osób (0%)
-

3. Jaki piłeś/piłaś alkohol?

- Piwo – 12 osób (3,1%)
 - Wino – 0 osób (0%)
 - Wódkę – 2 osoby (0,5%)
 - Inne – 0 osób (0%)
 - Nie piję – 372 osoby (96,4%)
-

4. Kto poczęstował Cię alkoholem?

- Rodzice – 3 osoby (0,8%)
- Rodzeństwo – 9 osób (2,3%)
- Inni członkowie rodziny – 0 osób (0%)

- Kolega/koleżanka – 2 osoby (0,5%)
-

5. Picie alkoholu według Ciebie: *(możliwość wielokrotnego wyboru)*

- Poprawia humor – 0 osób (0%)
 - Pomaga się odstresować – 26 osób (6,7%)
 - Ułatwia nawiązywanie kontaktów towarzyskich – 0 osób (0%)
 - Prowadzi do uzależnienia i niszczy życie – 370 osób (95,9%)
-

6. Czy w ciągu ostatnich 3 miesięcy paliłeś/paliłaś papierosy?

- Tak – 34 osoby (8,8%)
 - Nie – 352 osoby (91,2%)
-

7. Jak często palisz? *(34 osoby = 100%)*

- Spróbowałem/am tylko raz – 16 osób (47,1%)
 - Paliłem/am 2–3 razy – 19 osób (55,9%)
 - Paliłem/am wielokrotnie – 1 osoba (2,9%)
 - Palę codziennie – 0 osób (0%)
-

8. Skąd bierzesz papierosy/e-papierosy?

- Kupuję z kieszonkowego – 11 osób (2,8%)
 - Dostaję od kolegi/koleżanki – 20 osób (5,2%)
 - Biorę od rodziców lub rodzeństwa – 3 osoby (0,8%)
 - Inne – 0 osób (0%)
-

9. Czy zażywałeś/zażywałaś środki odurzające?

- Narkotyki – 0 osób (0%)
 - Dopalacze – 7 osób (1,8%)
 - Nie zażywam – 379 osób (98,2%)
-

10. Jeśli tak, to jak często? *(7 osób = 100%)*

- Spróbowałem/am tylko raz – 5 osób (71,4%)
 - Zążywałem/am 2–3 razy – 2 osoby (28,6%)
 - Zążywam wielokrotnie – 0 osób (0%)
-

11. Skąd je miałeś/miałaś? (7 osób = 100%)

- Dostałem/am od kolegi/koleżanki – 7 osób (100%)
 - Kupiłem/am od dealera – 0 osób (0%)
 - Inne – 0 osób (0%)
-

12. Zążywanie narkotyków według Ciebie: (możliwość wielokrotnego wyboru)

- Poprawia humor – 49 osób (12,7%)
 - Pomaga się odstresować – 116 osób (30,1%)
 - Ułatwia kontakty towarzyskie – 37 osób (9,6%)
 - Prowadzi do uzależnienia i niszczy życie – 184 osoby (47,7%)
-

13. Z jaką reakcją spotkałeś/spotkałaś się w przypadku odmowy?

- Wyśmiewanie – 43 osoby (11,1%)
 - Groźby – 17 osób (4,4%)
 - Próby zmuszania – 9 osób (2,3%)
 - Inne – 0 osób (0%)
-

14. Kogo poprosisz o pomoc? (możliwość wielokrotnego wyboru)

- Rodziców – 203 osoby (52,6%)
 - Innych członków rodziny – 18 osób (4,7%)
 - Pedagoga szkolnego – 117 osób (30,3%)
 - Psychologa – 98 osób (25,4%)
 - Wychowawcę/nauczyciela – 78 osób (20,2%)
 - Dyrektora szkoły – 26 osób (6,7%)
-

15. Czy byłeś/byłaś świadkiem przemocy rówieśniczej?

- Tak – 119 osób (30,8%)

- Nie – 267 osób (69,2%)
-

16. Czy doświadczasz przemocy rówieśniczej?

- Tak – 63 osoby (16,3%)
 - Nie – 323 osoby (83,7%)
 - Nie wiem – 0 osób (0%)
-

17. Czy jesteś ofiarą przemocy domowej?

- Tak – 16 osób (4,1%)
 - Nie – 370 osób (95,9%)
 - Nie wiem – 0 osób (0%)
-

18. Które instytucje pomagają ludziom uzależnionym?

- Poradnia Uzależnień „Powrót z U” – 306 osób (79,3%)
 - GKRPA – 25 osób (6,5%)
 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna – 52 osoby (13,5%)
 - Komitet Ochrony Praw Dziecka – 3 osoby (0,8%)
-

19. Czy wiesz, kto może Ci pomóc w przypadku przemocy rówieśniczej?

- Tak – 380 osób (98,4%)
 - Nie – 6 osób (1,6%)
-

20. Czy wiesz, kto może Ci pomóc w przypadku przemocy domowej?

- Tak – 371 osób (96,1%)
 - Nie – 15 osób (3,9%)
-

WNIOSKI KOŃCOWE

1. Zdecydowana większość uczniów nie podejmuje zachowań ryzykownych, co świadczy o skuteczności działań profilaktycznych.

2. Kontakt z alkoholem i papierosami występuje sporadycznie i najczęściej ma miejsce w środowisku rodzinnym lub rówieśniczym.
3. Niepokojące jest, że część uczniów postrzega używki jako sposób radzenia sobie ze stresem, co wskazuje na potrzebę wzmacniania kompetencji emocjonalnych.
4. Presja rówieśnicza dotyka części uczniów, przyjmując formę wyśmiewania, gróźb i prób zmuszania.
5. Uczniowie posiadają wysoką świadomość, gdzie szukać pomocy, szczególnie u rodziców i specjalistów szkolnych.
6. Przemoc rówieśnicza i domowa występuje w niewielkim, lecz istotnym zakresie, dlatego wymaga stałego monitorowania.
7. Wyniki ankiety potwierdzają konieczność kontynuowania i rozwijania działań profilaktycznych w obszarze:
 - uzależnień,
 - asertywności,
 - radzenia sobie ze stresem,
 - przeciwdziałania przemocy.

PODSUMOWANIE

Analiza danych demograficznych Gminy Czernikowo w latach 2022–2024 wskazuje, że liczba mieszkańców utrzymuje się na zbliżonym poziomie – odnotowano niewielki spadek w 2023 r., a w 2024 r. nastąpił wzrost do 8 843 osób. Struktura wiekowa wskazuje na dominację osób w wieku produkcyjnym (ok. 63%), przy znaczącym udziale mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (22%) oraz poprodukcyjnym (16%). Liczba małżeństw pozostawała stabilna, natomiast wzrosła liczba rozwodów w 2024 r. Trend spadkowy liczby urodzeń przy jednoczesnym utrzymywaniu się liczby zgonów powyżej poziomu urodzeń wskazuje na wyzwania demograficzne, które mogą wpłynąć na przyszłą strukturę ludności gminy.

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazuje na utrzymującą się liczbę rodzin korzystających ze wsparcia, przy czym najczęstszymi przyczynami pomocy były ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwała choroba. W 2024 r. zaobserwowano wzrost wsparcia z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej (61 osób), co wymaga dalszej interwencji w obszarze wsparcia rodzin.

W zakresie przemocy domowej i problemów alkoholowych zauważalny jest pozytywny trend – liczba interwencji i ofiar przemocy domowej systematycznie malała w latach 2022–2024, a liczba Niebieskich Kart przekazywanych do Zespołu Interdyscyplinarnego spadała. Jednocześnie wzrosła liczba rozmów motywacyjnych prowadzonych przez GKRPA oraz szkoleń dla jej członków, co świadczy o wzmożonych działaniach profilaktycznych. Rynek alkoholowy w gminie pozostaje zróżnicowany, przy stabilnym nadzorze nad punktami sprzedaży alkoholu.

Analiza przestępczości wykazała względną stabilność poziomu przestępstw, przy wzroście wykroczeń związanych z alkoholem w 2024 r. Przemoc domowa, przestępstwa przeciwko mieniu oraz uchylanie się od płacenia alimentów pozostają najczęstszymi problemami wymagającymi interwencji.

Badania wśród dzieci i młodzieży (klasy IV–VIII) wskazują, że większość uczniów nie podejmuje zachowań ryzykownych – sporadyczne kontakty z alkoholem, papierosami czy dopalaczami występują głównie w środowisku rodzinnym lub rówieśniczym.

Niepokojące są sygnały presji rówieśniczej oraz postrzeganie używek jako sposobu radzenia sobie ze stresem, co podkreśla potrzebę dalszego rozwoju działań profilaktycznych, edukacji emocjonalnej i przeciwdziałania przemocy.

Wnioski płynące z analizy wskazują na konieczność kontynuowania i wzmacniania systemowych działań w obszarach: profilaktyki uzależnień, wsparcia rodzin, przeciwdziałania przemocy oraz edukacji dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i presją rówieśniczą.

**Preliminarz wydatków związanych z realizacją
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Czernikowie w roku 2026**

Środki finansowe przeznaczone na realizację zadań w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 ujęte poniżej pochodzą z przewidzianych w budżecie gminy Czernikowo na rok 2026 łącznych wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Wydatki związane z realizacją Programu przewidywane są w wysokości **256.000,00 zł**. Zgodnie z programem przeznaczone będą na następujące zadania:

I. Terapia osób uzależnionych i współuzależnionych: 46.000,00

1) Działania:

- a) Działalność informacyjna na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych
- b) Konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych i współuzależnionych
- c) Udzielanie pomocy psychologicznej i materialnej

2) Działalność Punktu Konsultacyjnego

- a) Sesje terapeutyczne dla osób uzależnionych przed i po leczeniu organizowane w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i ich rodzin 1 raz w tygodniu po 3 godziny,
- b) Wydatki bieżące na materiały edukacyjne (książki, plakaty, broszury i inne), materiały piśmiennicze i inne niezbędne do prowadzenia działalności w punkcie.

II. Programy zajęć profilaktyczno-wychowawczych oraz organizowanie wolnego czasu: 145.000,00

- 1) Programy szkolne i zajęcia warsztatowe
- 2) Programy profilaktyczne dla uczniów szkół oraz dla określonych grup zawodowych
- 3) Warsztaty o tematyce profilaktycznej
- 4) Organizowanie letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi i innymi patologiami społecznymi
- 5) Pomoc finansowa w działalności sportowo-rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży, jako alternatywnej działalności propagującej zdrowy i trzeźwy styl życia w ramach profilaktyki

- 6) Finansowanie alternatywnych, akceptowalnych form aktywności, wspieranie finansowe imprez kulturalnych w celu zagospodarowania wolnego czasu bez używek i alkoholu
- 7) Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w przedmiocie uzależnień wśród mieszkańców gminy Czernikowo
- 8) Wspieranie finansowe działalności instytucji, wolontariatu, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, propagowaniu zdrowia i trzeźwości w ramach profilaktyki kierowanej zwłaszcza do dzieci i młodzieży (po przedłożeniu wcześniejszego wniosku do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)

III. Działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 65.000,00

- 1) Kierowanie osób uzależnionych na przymusowe leczenie odwykowe
- 2) Motywowanie osób do dobrowolnego stacjonarnego leczenia odwykowego
- 3) Koszty sądowe związane z kierowaniem osób uzależnionych na leczenie odwykowe – badanie biegłego psychologa i psychiatry sądowego
- 4) Wynagrodzenie dla członków komisji ustala się w wysokości 12% minimalnego wynagrodzenia za pracę za udział w posiedzeniu Komisji.
- 5) Wynagrodzenie dla Przewodniczącego Komisji ustala się w wysokości 24% minimalnego wynagrodzenia za pracę za udział w posiedzeniu Komisji.
- 6) Wynagrodzenie dla Członków Zespołów Problemowych ustala się w wysokości 50 zł netto za udział w posiedzeniu każdego z zespołów.
- 7) Szkolenia podnoszące kwalifikacje członków komisji i osób z poza komisji, których praca wiąże się z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych

Uzasadnienie

Stosownie do art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), do zadań własnych gminy należy realizacja działań w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów alkoholowych, jak również podejmowanie działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie narkomanii.

Wskazane zadania wykonywane są w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który uchwalany jest corocznie przez Radę Gminy.

Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu pochodzą – zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a także z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o pojemności nominalnej nieprzekraczającej 300 ml.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Czernikowo należy uznać za w pełni uzasadnione.